

Het voorontwerp hervormingswet gezondheidszorg voorziet dat RIZIV-nummers van zorgverleners opgeschort kunnen worden in geval van ernstige inbreuken op de RIZIV-wetgeving, op de FOD-wetgeving inzake kwaliteitsvolle praktijkvoering en bij schorsing/schrapping door de Orde. Opschorting van het RIZIV-nummer betekent geen definitief verlies, maar wel dat de zorgverlener gedurende een welbepaalde periode niet kan factureren aan de ziekteverzekering. De bepaling richt zich op zorgverleners die definitief of tijdelijk geen visum hebben, of waarvoor de sociaal inspecteurs van de DGEC een inbreuk vaststelden waarvoor een administratief rechtscollege ingesteld bij het RIZIV (dus niet door de leidend ambtenaar van de DGEC) deze maatregel als sanctie oplegt. De maatregel heeft geenszins tot doel om 'dure' artsen te schorsen of -laat staan- de minister de mogelijkheid te geven om arbitrair RIZIV-nummers te schrappen. Het voorontwerp is aangepast om die misverstanden de wereld uit te helpen.

In het voorontwerp van hervormingswet handelen de artikelen X+49 en X+51 tem X+54 over de schorsing van de Riziv-nummers. De lezing ervan leidt tot veel misverstanden, bezorgdheden en verzet op terrein, en dit op basis van interpretaties die haaks staan op de doelstelling van deze artikelen, met name het viseren van zorgverleners die ernstige inbreuken op de regelgeving hebben begaan. Deze artikelen worden daarom aangepast, zodat ze voor iedereen eenduidig leesbaar zijn.

Wat is de doelstelling?

Eerst en vooral is er momenteel geen algemene regeling die stelt dat een zorgverlener een actief RIZIV-nummer moet hebben om te kunnen aanrekenen en attesteren in de ziekteverzekering. Deze algemene regel, die een administratief gegeven is, wordt voorzien.

Verder is er momenteel geen eenduidig juridisch kader om een RIZIV-nummer te schorsen. Dat wordt voorzien, en dit in volgende gevallen.

Inbreuken op de FOD-wetgeving inzake kwaliteitsvolle praktijkvoering

Een eerste regel die voorzien wordt, is dat, wanneer een zorgverlener tijdelijk of definitief zijn visum verliest ten gevolge van een beslissing van de Federale Toezichtscommissie (die instaat voor de handhaving van de FOD-wetgeving inzake kwaliteitsvolle praktijkvoering), automatisch – voor de duur van het verlies van het visum – ook zijn RIZIV-nummer opgeschort ziet.

De Toezichtscommissie treedt op bij schendingen van de wetgeving op de kwaliteit van de praktijk van beroepsbeoefenaars in de gezondheidszorg. Die wetgeving bepaalt wat de randvoorwaarden zijn om veilige en kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor patiënten te verzekeren. De Toezichtscommissie heeft meerdere sanctie-instrumenten ter beschikking; de tijdelijke of definitieve intrekking van het visum wordt enkel bij ernstige inbreuken op de wetgeving toegepast. Denk bv. aan mensen die zodanig verslaafd zijn dat ze een gevaar vormen voor hun patiënten, of mensen die ondanks een diploma geworden zijn tot charlatans.

Het is logisch dat een zorgverlener die niet wordt toegestaan de praktijk uit te voeren, ook niet mag aanrekenen. Dit is geen nieuw gegeven, en was vandaag al de stelregel. Maar op het terrein blijkt dat dit niet altijd correct wordt toegepast. Een analyse van de DGEC toonde zo aan dat er in 2021-2022 28 tuchtsancties (schorsingen of schrappingen) werden uitgesproken door de Orde van Artsen of de Orde van Apothekers en 39 schorsingen of intrekkingen van visa door de toenmalige Provinciale

Medische Commissie. Deze 67 beslissingen betroffen in totaal 56 zorgverleners. Twaalf van hen hebben tijdens deze periode verstrekkingen aangerekend aan de ziekteverzekering terwijl ze hun beroep niet mochten uitoefenen als gevolg van intrekking van het visum (9), schorsing door de Orde van Artsen (1) en schrapping door de Orde van Artsen (2).

Dat je zorgverstrekkers die hun visum tijdelijk of definitief verliezen, verhindert om nog prestaties te leveren en voor te schrijven die terugbetaald worden door het RIZIV is ook belangrijk ter bescherming van de patiënt. Zolang prestaties van een zorgverlener terugbetaald worden is het voor individuele burgers heel moeilijk om te weten dat iemand van de Toezichtscommissie een verbod op praktijkvoering gekregen heeft. Hetzelfde geldt voor een schorsing of schrapping door de Orde der Artsen en de Orde der Apothekers.

Het voorontwerp voorziet tevens dat de zorgverlener de patiënt moet inlichten dat zijn RIZIV-nummer geschorst is. Dit is nodig om te vermijden dat hij/zij alsnog aanrekent aan de patiënt, waarna de patiënt geen terugbetaling van de mutualiteit verkrijgt. Indien hij deze informatie niet verstrekt, zal de mutualiteit de aangerekende bedragen kunnen terugvorderen.

Ernstige inbreuken op de RIZIV-reglementering

Een tweede regel die voorzien wordt, is dat voortaan, bij ernstige inbreuken op de RIZIV-wetgeving het administratief rechtscollege de mogelijkheid heeft om, als alternatief voor een geldboete, een tijdelijke schorsing van het RIZIV-nummer op te leggen. Het gaat met name om inbreuken die een ernstgraad hebben die de behandeling door de leidend ambtenaar overstijgen en aldus vanaf eerste aanleg op het niveau van het administratief rechtscollege van de DGEK van het RIZIV worden behandeld¹. Het gaat dus om ernstige inbreuken.

Vandaag kan in geval van ernstige inbreuken aan de zorgverleners, naast het terugbetalen van het onterecht aangerekend bedrag, een administratieve geldboete (al dan niet met uitstel) worden opgelegd. Deze sanctie heeft een dubbel doel, enerzijds repressief voor de gepleegde inbreuken, anderzijds preventief naar de toekomst toe om de zorgverlener te ontraden nog inbreuken te plegen. De praktijk leert evenwel dat een administratieve geldboete sommige malafide zorgverleners niet afschrikt. Sommige zorgverleners betalen zonder problemen de opgelegde maatregelen maar rekenen verder onterechte prestaties aan. Andere zorgverleners betalen soms gewoon niet. Alhoewel dan verdere stappen gezet kunnen worden, bijvoorbeeld via de invordering door de FOD Financiën, zijn dit vaak tijdrovende procedures, en kan de zorgverlener ondertussen blijvend en onjuist aanrekenen aan de ziekteverzekering.

Vandaar dat de mogelijkheid wettelijk verankerd wordt om in zware gevallen het RIZIV-nummer tijdelijk te schorsen. Het gaat om een tijdelijke maatregel, en dus geen intrekking van het nummer. Het zal ook enkel mogelijk zijn bij ernstige inbreuken die starten voor de administratieve rechtscolleges van het RIZIV, en niet in lichtere dossiers die door diezelfde rechtscolleges in beroep worden behandeld. Dit wordt verduidelijkt in het voorontwerp.

De maatregel die voorzien wordt in het kader van handhaving kan enkel opgelegd worden door de administratieve rechtscolleges in het kader van een administratieve procedure waarin de

¹ <https://www.riziv.fgov.be/nl/riziv/onze-organen/de-organen-van-de-dienst-voor-geneeskundige-evaluatie-en-controle#:~:text=Kamer%20van%20beroep,-,De%20administratieve%20rechtscolleges,begaan%20tegen%20de%20GVU%2Dwetgeving.&text=De%20Kamer%20van%20eerste%20aanleg%20wordt%20voorgezeten,magistraat%20die%20wordt%20bijgestaan%20door:>

zorgverlener zoals steeds zijn rechten van verdediging kan uitoefenen. Het zal in die zin geen eenzijdige beslissing zijn maar een beslissing die genomen wordt door een rechtscollège volgens op vaststellingen van de sociaal inspecteur van de DGEC.

Enkele voorbeelden

Ernstige inbreuken op de regelgeving van de ziekteverzekering krachtig bestrijden is cruciaal. Niet enkel om ervoor te zorgen dat de middelen goed worden besteed maar ook om het vertrouwen in de zorgverleners hoog te houden. Alhoewel uitzonderlijk, komen zware inbreuken voor zoals blijkt uit onderstaande voorbeelden uit de praktijk.

1) Thuisverpleegkundige

Controleonderzoeken:

- 2017: controleonderzoek met vaststelling + sanctie, voor in totaal 67.800 EUR. Nog verschuldigd aan het RIZIV: 32.300 EUR
Vaststelling: aanrekening van 524 niet uitgevoerde prestaties (toiletten en forfaits) en 14.745 niet conform aangerekende prestaties (overscoring van de afhankelijkheidsgraad van de verzekerde)
- 2020: controleonderzoek met vaststelling + sanctie, voor in totaal van 1.660.000 EUR. De zorgverlener betaalt niets terug, en blijft verder hoge bedragen aanrekenen aan de ziekteverzekering
Vaststelling: aanrekening van 610 niet uitgevoerde prestaties en twee inbreuken van niet conforme prestaties: 626 forfaits zonder toilet en 29.774 aanrekeningen op basis van een overscoring van de afhankelijkheidsgraad van de verzekerde.

Aanrekening:

- 2021: aanrekening prestaties RIZIV: 787.000 EUR
- 2022: aanrekening prestaties RIZIV: 1.150.000 EUR
- 2023: aanrekening RIZIV: 1.108.000 EUR
- 2024 S1: aanrekening RIZIV: 456.000 EUR

Het gaat hier dus om een zorgverlener die het RIZIV 1,7 miljoen EUR verschuldigd is; en dit gelijktijdig elk jaar nog zo'n miljoen euro aan de ziekteverzekering aanrekent.

2) Arts

Controleonderzoek:

- 2019: controleonderzoek met vaststelling + sanctie van in totaal 972.830 EUR. Nog verschuldigd aan het RIZIV: 935.830 EUR.
Vaststelling: aanrekening van 5.920 niet uitgevoerde prestaties en twee niet conforme inbreuken. Enerzijds 13.605 onterechte aanrekening van het dringendheidshonorarium en anderzijds 17.760 aanrekeningen van een consult in plaats van een advies.

Aanrekening:

- 2020: aanrekening prestaties RIZIV: 780.000 EUR
- 2021: aanrekening prestaties RIZIV: 600.000 EUR

- 2022: aanrekening prestaties RIZIV: 591.000 EUR
- 2023: aanrekening prestaties RIZIV: 572.000 EUR
- 2024 S1: aanrekening prestaties RIZIV: 312.000 EUR

Het gaat hier dus om een zorgverlener die het RIZIV 1.935.000 EUR verschuldigd is; en dit gelijktijdig elk jaar zo'n 600.000 euro aan de ziekteverzekering aanrekent.

3) Tandarts

Controleonderzoeken

- 2002: controleonderzoek met vaststelling + sanctie van in totaal 27.000 EUR. Volledig terugbetaald.
Vaststelling: 53 niet uitgevoerde prestaties en 122 niet conforme prestaties.
- 2017: controleonderzoek met vaststelling + sanctie van in totaal 425.600 EUR. Nog verschuldigd aan het RIZIV: 227.700 EUR
Vaststelling: 30 niet uitgevoerde prestaties en drie soorten niet conforme prestaties. 985 kanaalvullingen zonder radiografische controle, 256 niet conforme radiologische controles en 2800 esthetische behandelingen
- 2019: controleonderzoek met vaststelling + sanctie van in totaal 462.200 EUR. Nog verschuldigd aan het RIZIV: 400.000 EUR
- Vaststelling: 1.616 niet uitgevoerde prestaties en drie soorten niet conforme prestaties. 317 aanrekeningen van radiografische onderzoeken zonder de nodige toelating, 86 kanaalvullingen zonder radiografische controle en 665 esthetische prestaties.

Aanrekeningen:

- 2020: aanrekening prestaties RIZIV: 728.000 EUR
- 2021: aanrekening prestaties RIZIV: 924.000 EUR
- 2022: aanrekening prestaties RIZIV: 551.000 EUR
- 2023: aanrekening prestaties RIZIV: 849.000 EUR
- 2024 S1: aanrekening prestaties RIZIV: 278.000 EUR

Het gaat hier dus om een zorgverlener die het RIZIV 627.000 EUR verschuldigd is; en dit gelijktijdig elk jaar grote bedragen aan de ziekteverzekering aanrekent.

Conclusie

Het voorontwerp gaat dus over zorgverleners die ernstige inbreuken op de regelgeving hebben begaan. Het is geenszins de bedoeling om artsen die te 'duur' zouden zijn te schorsen of om de minister de mogelijkheid te geven om zomaar het RIZIV-nummer te schorsen.

Er was misverstand ontstaan doordat het voorontwerp voorzag dat op een latere datum, in een Koninklijk Besluit, andere redenen (andere dan fraude) ingevoerd kunnen worden om een RIZIV-nummer in te trekken. Deze passage -die ook sprak over gebruik en toekenning van het Riziv-nummer- was ingegeven vanuit administratieve en praktische overwegingen. Daarbij werd bijvoorbeeld gedacht aan gepensioneerde zorgverleners die al lang niet meer presteren. De artsenorganisaties zijn zelf vragende partij om deze mensen uit de RIZIV-statistieken over het aantal artsen te halen. Gegeven de begrijpelijke bezorgdheden die rond deze bijkomende mogelijkheden

ontstaan zijn, wordt deze passage volledig geschrapt. Het gaat concreet om: *“Het nummer zoals bedoeld in het eerste lid kan eveneens gebruikt worden voor de doeleinden voorzien door of krachtens deze gecoördineerde wet. De Koning kan de nadere regels bepalen inzake de uitreiking, het gebruik en de intrekking van het RIZIV-nummer zoals bedoeld in het eerste lid.”*